

สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญในนวนิยายเรื่อง “พรชีวัน”
Status and Roles of the Protagonists in the Novel “Ponchiwan”

กิตติยา ชัยยารักษ์¹

รุ่งรัตน์ ทองสกุล²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญในนวนิยายเรื่อง “พรชีวัน” ของร่มแก้ว (ฉัตรารศมี แก้วมรกต) ตัวละครฝ่ายชาย ได้แก่ หม่อมหลวงสรุจ ตัวละครฝ่ายหญิง ได้แก่ พรชีวัน พรชีวา และคุณทวดอ่อน ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญฝ่ายชาย คือ หม่อมหลวงสรุจ มีสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด คือ มีสัญชาติไทย อายุประมาณ 25-28 ปี สถานภาพและบทบาททางครอบครัว คือ เด็บโตมาในครอบครัวที่อบอุ่น มีการหมั้นหมายและแต่งงาน และสถานภาพและบทบาททางสังคม คือ มีตำแหน่งหน้าที่ทางการทำงานที่มั่นคง เป็นที่รู้จักของคนในสังคม ตัวละครสำคัญฝ่ายหญิง ได้แก่ สถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด คือ มีสัญชาติไทย พรชีวัน และพรชีวา อายุประมาณ 20-27 ปี คุณทวดอ่อน อายุ 60-68 ปี สถานภาพและบทบาททางครอบครัว คือ พรชีวัน มีการหมั้นหมายและแต่งงาน พรชีวา ตั้งท้องและมีบุตรโดยไม่ได้แต่งงานหรือหมั้นหมาย คุณทวดอ่อนเป็นที่ปรึกษา คอยสนับสนุนตัวละครสำคัญ และสถานภาพและบทบาททางสังคม คือ พรชีวัน และพรชีวา มีโอกาสในการศึกษา แม้มีอุปสรรคเรื่องการเงิน แต่ก็มุ่งมั่นตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโท จะเห็นได้ว่าร่มแก้วนำเสนอตัวละครสำคัญ ฝ่ายชาย และหญิงได้อย่างเหมาะสม สมบทบาท และน่าติดตาม

คำสำคัญ: สถานภาพและบทบาท, ตัวละคร, พรชีวัน

Abstract

The purpose of this research article is to study the status and roles of the main characters in Romkaew's novel “Ponchiwan”. (Chatarat Kaewmorakot) The male character is M.L. Sut and the female characters are Pornchiwan, Pornchiwa and Great-Grandmother-Aon The results showed that the main male character, M.L. Sut, had inherent status and roles, that is, Thai nationality and between 25-28 years of age. As for his family status and roles, he was raised and grew up in a warm family environment. He was engaged and planned to marry. For his social status and roles duty, he had job security and prestige. The main female characters' inherent status and roles were Thai nationality, 20 - 27 years of age (Porncheewan and Pornchiva), 60-68 years of age (Great-grandmother Aon). As for their family status and roles, Porncheewan was engaged and married whereas Pornchiva was an unmarried mother. All the characters in the family were both physically and mentally supported by Great-Grandmother Aon. The

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
email: s6310789106@pkru.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

female characters' social status and roles were access to educational opportunities in spite of financial problems. It is obvious that the author presented her male and female characters appropriately.

Keywords: Status and Roles, Characters, Pornchiwan

บทนำ

นวนิยาย เป็นวรรณกรรมบันเทิงคดีประเภทหนึ่งที่มีผู้แต่งสมมติฉาก ตัวละคร เรื่องราว และเหตุการณ์ต่าง ๆ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556, น. 608) ให้ความหมายนวนิยายว่า บันเทิงคดีร้อยแก้วขนาดยาว รูปแบบหนึ่ง มีตัวละคร มีโครงเรื่อง เหตุการณ์ในเรื่อง และสถานที่ให้เนื้อเรื่องมีความสมจริง ซึ่งนวนิยายที่ดีมีหน้าที่มอบแง่คิด และยกระดับจิตใจของผู้อ่านให้สูงขึ้น สิ่งเหล่านั้นสกัดออกมาจากผู้เขียนที่ได้นำจินตนาการผสมผสานเข้ากับประสบการณ์ ความรู้ และแนวคิด เพื่อสร้างสรรค์นวนิยายให้ออกมาอย่างน่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านสนุกสนาน เพลิดเพลิน รวมทั้งมอบแง่คิด ให้แก่ผู้อ่าน

นวนิยายมีหลายประเภท เช่น นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ นวนิยายสืบสวนสอบสวน นวนิยายสะท้อนสังคม นวนิยายรัก โรแมนติก นักเขียนนวนิยายต่างนำเสนอเรื่องราวที่ตนเขียนให้น่าสนใจโดยใช้กลวิธีต่าง ๆ ดังเช่น นักเขียนนิยายแนวรักโรแมนติก ที่มีผลงานเขียนอย่างต่อเนื่อง นั่นคือ “ร่มแก้ว” นามปากกาของฉัตรารัตน์ แก้วมรกต ผลงานนวนิยายของร่มแก้ว เช่น คุณชายปวรรุจ แอบรักออนไลน์ สัมผัสรัตติกาล พรชีวัน

“พรชีวัน” เป็นนวนิยายรักโรแมนติกอีกเรื่องหนึ่งของร่มแก้ว ที่แฝงแนวคิดเกี่ยวกับความรักที่วุ่นวายของหนุ่มสาว ถ่ายทอดผ่านตัวละครสำคัญ โดยผู้เขียนสร้างตัวตนของตัวละครให้ดูสมจริงตามบทบาทที่ได้รับ เป็นการสร้างสีสัน และสร้างความน่าสนใจให้แก่ผู้อ่าน ดังรายละเอียดจากจากโปรยปกหลังนวนิยายว่า

“ชีวัน” สาวน้อยผู้มองโลกในแง่ดี โดยได้รับคำสั่งจากคุณทวดอ่อนให้เป็นกามเทพจับคู่ “หม่อมหลวงสรุจ จุฑาทเทพ” เลขาฯ ทูตไทย ณ กรุงโรม ประเทศอิตาลี กับ “พรชีวา เทวพรหม” นักศึกษาสาวผู้เพียบพร้อมให้ลงเอยกัน แต่ภารกิจครั้งนี้ไม่ง่ายเลยเมื่อ “หม่อมหลวงสรุจ จุฑาทเทพ” สุดเย่อหยิ่ง แถมยังเย็นชา ส่วน “พรชีวา เทวพรหม” ก็แสนไว้ตัว ฉกฉวยที่ใครต่อใครพากันเรียกว่า “ดอกฟ้า” แผนเชื่อมสัมพันธ์รักระหว่างห้องอิตาลีจึงเกิดขึ้นตลอดการเดินทางอันหวานซึ้ง ขวนฝืน และทุลทุกละในดินแดนสเปน เรื่องราวคงไปได้สวย ถ้าเสน่ห์อันลุ่มลึกของเลขาฯ ทูตหนุ่มจะไม่เข้าตา จนทำเอกามเทพสาว หรือ “ชีวัน” สะดุดหลงหลุมรักเสียเอง

ตัวละครสำคัญที่ทำให้นวนิยายเรื่องนี้ น่าติดตาม ได้แก่ พรชีวัน หม่อมหลวงสรุจ พรชีวา และคุณทวดอ่อน ตัวละครแต่ละตัวมีสถานภาพและบทบาทที่แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด เป็นสถานภาพที่บุคคลมีติดตัวมาโดยกำเนิด สถานภาพและบทบาททางครอบครัว เป็นสถานภาพที่เกี่ยวกับการสมรส สถานภาพและบทบาททางสังคม เป็นสถานภาพที่มีความเกี่ยวข้องกับตำแหน่ง หน้าที่การงาน ยิ่งไปกว่านั้น ร่มแก้วยังสอดแทรกแนวคิดเกี่ยวกับความรัก เป็นการสร้างเรื่องราวให้น่าอ่านมากยิ่งขึ้น

สถานภาพ หมายถึง ฐานะตำแหน่งหน้าที่ตามบทบาทของบุคคล ส่วนคำว่า บทบาท คือ หน้าที่ที่บางคนหรือบางสิ่งบางอย่างแสดงถึงหรือดำเนินการตามความต้องการของตนเองหรือโดยการบังคับ สถานภาพแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังที่ อ่ำไพ

หมื่นสิทธิ์ (2553, น. 98) กล่าวถึงประเภทของสถานภาพสอดคล้องกับ ทศนีย์ ทองสว่าง (2549, น. 66) สรุปได้ว่า สถานภาพที่ได้รับติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด ซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ยาก หรือเปลี่ยนแปลงไม่ได้ คือ เพศ อายุ ความสัมพันธ์ของเครือญาติ ศาสนา และสถานภาพที่เกิดขึ้นมาภายหลัง โดยการกระทำหรือความสามารถ สถานภาพจากการกระทำที่เกิดขึ้นมา เช่น ตำแหน่งหน้าที่ การงาน การสมรส ฐานะทางการเงิน

สถานภาพและบทบาทของตัวละครในนวนิยายเปรียบเสมือนเรื่องราวชีวิตของผู้คนในสังคม สังคมที่แตกต่างกันย่อมส่งผลต่อสถานภาพและบทบาทของผู้คนที่แตกต่างกันด้วย ดังนั้น สถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญจากเรื่อง “พรชีวิตัน” จึงแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของผู้คนกับสภาพสังคมในยุคนั้น และสภาพสังคมในอดีตย่อมส่งผลต่อสภาพสังคมในปัจจุบัน การอ่าน นวนิยายเพื่อทำความเข้าใจตัวละครจึงเสมือนการทำความเข้าใจผู้คนในแต่ละยุคสมัยนั่นเอง ดังที่ รื่นฤทัย สัจจพันธ์ (2534) กล่าวถึงนวนิยายว่า เป็นเสมือนกระจกบานใหญ่ที่สะท้อนสังคมที่ผู้ประพันธ์สร้างสรรค์ขึ้น วรรณกรรมกับสังคมจึงมีความเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิด

การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับสถานภาพและบทบาทมีผู้ศึกษาไว้บ้างแล้ว เช่น อัญชลี เจริญดี และอรจิรา อัจฉริยไพบุลย์ (2563) ศึกษาเรื่อง สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องบุพเพสันนิวาส และพรหมลิขิต ของรอมแพง เจตนิพิฐ ท้าวแก้ว (2559) ศึกษาเรื่อง สถานภาพและบทบาทตัวละครหญิงในนวนิยายของพงศกร ส่วนการศึกษาตัวละครสำคัญ จากนวนิยายเรื่อง “พรชีวิตัน” ยังไม่มีผู้ศึกษาไว้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญใน นวนิยายเรื่อง “พรชีวิตัน” โดยจะศึกษาว่าตัวละครสำคัญมีสถานภาพและบทบาทอย่างไร จึงส่งผลให้พรชีวิตันได้รับความนิยมนอกจากผู้อ่านอย่างหลากหลาย จนทำให้มีการตีพิมพ์หลายครั้ง และมียอดจำหน่ายสูง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญในนวนิยายเรื่อง “พรชีวิตัน”

ขั้นตอนการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สืบค้น และรวบรวมข้อมูลตัวละครสำคัญจากนวนิยายเรื่อง “พรชีวิตัน” ตีพิมพ์ครั้งที่ 8 ปี พ.ศ. 2565 จัดพิมพ์โดยบริษัทพิมพ์ดี จำกัด จำนวน 31 ตอน จำนวน 360 หน้า
3. นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดไว้
4. เขียนรายงานผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญในนวนิยายเรื่อง “พรชีวิตัน” ผู้วิจัยจะนำเสนอเรื่องย่อ และวิเคราะห์สถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญตามลำดับ ดังต่อไปนี้

“พรชีวิตัน” เป็นเรื่องราวของพรชีวิตันสาวน้อยผู้มองโลกในแง่ดี ซึ่งได้รับคำสั่งจากคุณทวดอ่อนให้เป็นแม่สื่อจับคู่หม่อมหลวงสรุจกับพรชีวิตันผู้เป็นพี่สาว พรชีวิตันจึงวางแผนการให้พรชีวิตัน และหม่อมหลวงสรุจมีเวลาอยู่ด้วยกัน แต่หม่อมหลวงสรุจ และพรชีวิตันรู้ทันแผนการของพรชีวิตัน จึงทำให้พรชีวิตันมีโอกาสอยู่ใกล้ชิดกับหม่อมหลวงสรุจมากขึ้น ทั้งคู่ต่างตกหลุมรักกันโดยไม่ทันรู้ตัว มารู้ตัวอีกทีก็ตอนที่บิดามารดาของหม่อมหลวงสรุจไปสู้ออและหมั้นหมายพรชีวิตันจากผู้เป็นมารดาของเธอ โดยหม่อมหลวงสรุจใช้เวลารอคอยพรชีวิตัน 2 ปี เพื่อให้เธอสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ประเทศอิตาลี หลังจากนั้นจึงแสดงตัวว่าเป็นคู่หมั้น และทั้งคู่ก็ได้แต่งงานกัน

1. พรชีวัน

พรชีวัน หรือชีวัน หญิงสาวอายุประมาณ 20-24 ปี เป็นบุตรสาวคนสุดท้องของกระถินและคล้าว ตอนเด็กเธออาศัยอยู่กับมารดาที่นครศรีธรรมราช เมื่อเข้าสู่มัธยมศึกษาตอนต้น มารดาของเธอส่งเธอไปเรียนที่กรุงเทพฯ และไปอาศัยอยู่กับพรชีวา ลูกสาวของคุณเกษรา ซึ่งเป็นพี่สาวของมารดา พรชีวันมีนิสัยซุกซน เธอเป็นคนที่ฉลาด และทันโลก ชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีเมตตา มีจิตใจที่โอบอ้อมอารีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน อีกทั้งไม่ชอบการถูกเอารัดเอาเปรียบหรือการกดขี่ข่มเหงผู้ที่ไม่มีทางสู้ แม้หน้าตารูปลักษณะภายนอกของเธอจะไม่สวยเหมือนเช่นพรชีวา แต่เธอมีเสน่ห์ด้วยสติปัญญา และความฉลาด จึงทำให้เธอได้รับทุนสนับสนุนให้ไปศึกษาต่อระดับปริญญาตรีที่ประเทศอิตาลี

สถานภาพและบทบาทของพรชีวัน พบว่ามี 3 สถานภาพ ได้แก่ สถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด สถานภาพและบทบาททางครอบครัว และสถานภาพและบทบาททางสังคม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 สถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด

พรชีวันมีสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด ได้แก่ สถานภาพและบทบาทบุตรสาว สถานภาพและบทบาทน้องสาว สถานภาพและบทบาทหลานสาว

1.1.1 สถานภาพและบทบาทบุตรสาว

“ชีวัน ทางนี้!”

เสียงเรียกอันคุ้นหูเรียกให้ชีวันหันไป ครอบครัวยุของหญิงสาวมารอกันอยู่พร้อมหน้าพร้อมตาที่ทางออกบิตามารดาซึ่งอุตสาห์เดินทางมาจากใต้ไผ่เข้ากอดชีวันทันที กระถินถึงกับน้ำตาไหลพรากเมื่อชีวันกราบลงที่อก

“ชีวันกลับมาแล้วค่ะแม่”

(หน้า 345)

จากตัวอย่างข้อความข้างต้นจะเห็นว่าตัวละคร “พรชีวัน” มีสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด คือ ความเป็นบุตรสาว โดยบทบาทความเป็นบุตรสาวที่น่ารัก เป็นที่รักของคนในครอบครัว ดังจะเห็นได้จากการที่พรชีวันมาถึงสนามบินก็มีครอบครัวมารอรับ โดยเฉพาะบิดามารดาที่เดินทางมาจากภาคใต้เพื่อมารับเธอที่สนามบิน เธอไม่รอช้ารีบกราบที่อกของมารดาด้วยความรักและความคิดถึง หลังจากที่เธอไปศึกษาต่อทำให้ไม่เจอกับครอบครัวหลายปี สถานภาพและบทบาทนี้ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่อบอุ่นของพรชีวัน และมารดา รวมถึงสมาชิกในครอบครัว

1.1.2 สถานภาพและบทบาทน้องสาว

“ชีวา”

“จู้ ๆ เดี่ยวท้องข้าง ๆ ก็ตกใจหมด” พรชีวาปราม แต่รอยยิ้มกว้างและกิริยาทางแขนรับร่างที่กระโดดเข้ามา กอดบ่งบอกว่าดีใจมากเช่นกัน

“มาได้ยังไง! ไหนว่าจะมามะรินนี่”

“ก็สอบเสร็จวันนี้ เลยมาเซอร์ไพรส์ชีวันไง” พรชีวาเหลือบไปมองซิมิโอเน่ แล้วเอ่ยเป็นภาษาอิตาลี “ต้องขอบคุณซิมิโอเน่ที่ช่วยพาขึ้นมาเซอร์ไพรส์”

(หน้า 27)

จากตัวอย่างข้อความข้างต้นจะเห็นว่าตัวละคร “พรชีวิตน์” มีสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด คือ ความเป็นน้องสาว โดยบทบาทความเป็นน้องสาวที่น่ารัก สดใส ใส่ใจรายละเอียดของพี่สาว และเป็นห่วงพี่สาว ดังจะเห็นได้จากการที่พรชีวิตน์ตกใจเมื่อเห็นพรชีวิตน์พี่สาวของตนมายืนอยู่หน้าห้อง ทั้ง ๆ ที่พี่สาวบอกตนว่าจะมาอีกวัน ซึ่งนั่นก็ทำให้พรชีวิตน์รู้สึกดีใจอย่างมาก สถานภาพและบทบาทนี้ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่สนิทสนมกันของพี่น้อง

1.1.3 สถานภาพและบทบาทหลานสาว

เนื้อความในจดหมายยังแสดงถึงความปรารถนาต่ออย่างยิ่งยวดที่คุณทวดมีต่อพรชีวิตน์ พี่สาวที่ชีวิตน์รักมากที่สุด แต่ชีวิตน์ต้องขอสารภาพด้วยความลำบากใจและรู้สึกผิด ว่าชีวิตน์คงมีอาจทำหน้าที่ ‘แม่สื่อแม่ชัก’ ให้พี่สาวและหม่อมหลวงสรุจตามคำขอของคุณทวดอ่อนได้

(หน้า 189-190)

จากตัวอย่างข้อความข้างต้นจะเห็นว่าตัวละคร “พรชีวิตน์” มีสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด คือ ความเป็นหลานสาว โดยบทบาทความเป็นหลานที่ปฏิบัติตัวด้วยความจริงใจ ใส่ใจ เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำอะไรก็จะทำให้ดีที่สุด แต่หากทำไม่ได้ก็จะยอมรับและบอกกล่าวคุณทวดอ่อนทันที ดังจะเห็นได้จากการที่พรชีวิตน์เขียนจดหมายสารภาพเกี่ยวกับเรื่องการเป็นแม่สื่อ เนื่องด้วยเธอรู้สาเหตุที่ไม่สามารถเป็นแม่สื่อต่อไปได้ จึงทำได้เพียงบอกกล่าวคุณทวด อีกทั้งยังมีความรู้สึกผิดที่ไม่สามารถทำตาม คำขอของคุณทวดได้ ทำให้เห็นถึงการเลี้ยงลูกบุตรหลานให้มีความจริงใจ ซื่อสัตย์ต่อพ่อแม่ ทวด หรือผู้มีพระคุณ

1.2 สถานภาพและบทบาททางครอบครัว

พบเพียงสถานภาพและบทบาทคู่รัก ดังตัวอย่าง

“ทำไม...” เธอจ้องเขาอย่างไม่อยากเชื่อสายตา “ไหน...คู่มั่นของชีวิตน์”
“ก็ยืนอยู่ตรงหน้าเธอแล้วนี่ไง”
สรุจบอกตัวเองว่าเขาคงไม่หวังมากไป หากจะให้หญิงสาวโผล่เข้ามาสวมกอดและเขย่งตัวจูบแก้มซ้ายแก้มขวา เมื่อรู้ความจริง

(หน้า 349)

จากตัวอย่างข้อความข้างต้นจะเห็นว่าตัวละคร “พรชีวิตน์” มีสถานภาพและบทบาททางครอบครัว คือ ความเป็นคู่รัก โดยบทบาทความเป็นคู่รักที่ร้อเจอคู่มั่นของตนเองมาตลอด ดังจะเห็นได้จากการที่พรชีวิตน์ถามหาคู่มั่น อีกทั้งยังไม่เชื่อว่าคู่มั่นจะเป็นคนที่เธอหลงรักอยู่แล้ว สถานภาพและบทบาทนี้ทำให้เห็นถึงความรักของคนสองคนที่มีใจตรงกัน และร้อคอยที่จะเจอกัน

1.3 สถานภาพและบทบาททางสังคม

พบเพียงสถานภาพและบทบาทการเป็นนักเรียน ดังตัวอย่าง

นี่เมื่อเช้าคุณปริยาโทร . มา บอกว่าเสาร์หน้าจะมีงสุสัจธรรมที่เมสเตอร์ อยากให้ไปช่วย
ชีวิตสนใจทันที ขณะที่ดลัดหัวเราะที่
“ที่สถานทูตเรียกมาจะมีเวลาไปช่วยจ้จ”
“เราเป็นนักเรียนไทย สถานทูตมีงานเราก็ต้องไปช่วยกัน ถ้าไม่ไปเลยเขาจะหาว่าไม่มีน้ำใจ”

(หน้า 25)

จากตัวอย่างข้อความข้างต้นจะเห็นว่าตัวละคร “พรชิวัน” มีสถานภาพและบทบาททางสังคม คือ ความเป็นนักเรียน โดยบทบาทความเป็นนักเรียนที่มีจิตอาสาช่วยเหลืองานที่สถานทูต ดังจะเห็นได้จากการที่พรชิวันสนใจที่จะไปช่วยงานที่สถานทูต สถานภาพและบทบาทนี้ทำให้เห็นถึงความเป็นนักเรียนที่มีจิตอาสา มีน้ำใจ

2. หม่อมหลวงสรุจ

หม่อมหลวงสรุจ หรือสรุจ ชายหนุ่มอายุประมาณ 25-28 ปี เป็นลูกชายคนเดียวของหม่อมราชวงศ์ปวรรุจ จุฑาทพ และวรวรรณสา จุฑาทพ สรุจมีรูปร่างสูงใหญ่ ใบหน้าคมสัน เป็นผู้ชายที่มีกิริยามารยาทเรียบร้อย สุขุมนุ่มลึก ปฏิบัติตนถูกต้องตามกาลเทศะ อีกทั้งเป็นผู้ชายที่มีวาจาคมคาย จึงเป็นที่เคารพนับถือของครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นบิดามารดา คุณทวด เพื่อน หรือเลขาที่ทำงาน สรุจเป็นคนมีเมตตา เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ กตัญญูกตเวที รักเหตุผล และเป็นคนมีความรู้ มีปัญญาที่ดี ด้วยความสามารถที่มีสรุจจึงได้รับตำแหน่งเลขานุการเอกประจำสถานทูตไทยในกรุงโรม ทำหน้าที่นำเที่ยวสำหรับแขกคนสำคัญที่มาเยือนอิตาลี

หม่อมหลวงสรุจพบสถานภาพและบทบาท 3 สถานภาพ ได้แก่ สถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด สถานภาพและบทบาททางครอบครัว และสถานภาพและบทบาททางสังคม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 สถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด

พบเพียงสถานภาพและบทบาทหลานชาย ดังตัวอย่าง

“คุณทวด...”
ชีวิตเงินจนหน้าแดง ขณะที่สรุจมองหญิงคนรักตาหวาน รับคำเฉย
“ครับ คุณทวด ผมปล่อยชีวิตวิ่งเล่นมาตั้งสองปี จากนี้ไปเป็นเวลาของผมบ้างละครับ!”

(หน้า 354)

จากตัวอย่างข้อความข้างต้นจะเห็นว่าตัวละคร “หม่อมหลวงสรุจ” มีสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด คือ ความเป็นหลานชาย โดยแสดงบทบาทความเป็นหลานชายที่ดี มีความสนิทสนม และเคารพคุณทวด ดังจะเห็นได้จากการที่คุณทวดพูดแซวคุณสรุจเกี่ยวกับความเงินอายของพรชิวันหญิงสาวอันเป็นที่รักของตน สถานภาพและบทบาทนี้ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของหลานชายกับคุณทวดที่มีต่อกัน

2.2 สถานภาพและบทบาททางครอบครัว

พบเพียงสถานภาพและบทบาทคู่รัก ดังตัวอย่าง

“คุณทวด...”

ชีวิตเงินจนหน้าแดง ขณะที่สรุจมองหญิงคนรักตาหวาน รับคำเฉย

“ครับ คุณทวด ผมปล่อยชีวิตวิ่งเล่นมาตั้งสองปี จากนี้ไปเป็นเวลาของผมบ้างละครับ!”

(หน้า 354)

จากตัวอย่างข้อความข้างต้นจะเห็นว่าตัวละคร “หม่อมหลวงสรุจ” มีสถานภาพและบทบาททางครอบครัว คือ ความเป็นคู่รัก โดยแสดงบทบาทความเป็นคู่รักที่มีความมั่นคงในความรักต่อผู้หญิงที่ตนรัก ยอมอดทนรอหญิงคนรัก ดังจะเห็นได้จากการที่สรุจพูดคุยกับคุณทวดอ่อนเกี่ยวกับการรอคอยหญิงสาวอันเป็นที่รักมาสองปี ทำให้เห็นถึงความรักที่สรุจมีต่อพรชีวิต และความอดทนที่เขามีต่อพรชีวิต

2.3 สถานภาพและบทบาททางสังคม

พบเพียงสถานภาพและบทบาทเลขานุการเอก ดังตัวอย่าง

นับตั้งแต่สรุจมารับตำแหน่งเลขานุการเอกประจำสถานทูตไทยในกรุงโรมเป็นเวลาได้เกือบสามเดือน หน้าที่นำเที่ยวแขกสำคัญที่มาเยือนอิตาลีไม่ค่อยต้องตกมาถึงมือเขาสักเท่าไร จะมีครั้งหนึ่งที่เลี่ยงไม่ได้ เพราะท่านนาวิ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ สนับสนุนมอบพอกับหม่อมราชวงศ์พรจรัส จุฑาทพ ผู้เป็นลุงของเขา ด้วยทำงานในแวดวงการศึกษาเหมือนกัน และยังสนิทสนมกับหม่อมราชวงศ์ปวรจรัส เมื่อครั้งที่บิดาของสรุจเป็นเอกอัครราชทูตอยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. และท่านนาวิได้เดินทางไปราชการที่นั่นหลายครั้ง

(หน้า 11)

จากตัวอย่างข้อความข้างต้นจะเห็นว่าตัวละคร “หม่อมหลวงสรุจ” มีสถานภาพและบทบาททางสังคม คือ ความเป็นเลขานุการเอก โดยแสดงบทบาทความเป็นเลขานุการเอกที่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย นำเที่ยวแขกคนสำคัญ ดังจะเห็นได้จากที่หม่อมหลวงสรุจนำแขกคนสำคัญเที่ยวในกรุงโรม ประเทศอิตาลี ทำให้ถึงการปฏิบัติหน้าที่ทั้งในตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย และหน้าที่ทางสังคม

3. พรชีวิต

พรชีวิต หรือชีวา หญิงสาวอายุประมาณ 24-27 ปี เป็นบุตรสาวคนสุดท้องของคุณเกษรา เป็นหญิงสาวที่มีรูปร่างสะสวย มีผิวพรรณที่ขาวผ่อง เธอมีกิริยามารยาทเรียบร้อย เป็นคนเก่ง ชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีเมตตา มีจิตใจโอบอ้อมอารีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน อีกทั้งไม่ชอบการถูกเอาเปรียบหรือการกดขี่ข่มเหงผู้ที่ไม่มีความรู้ เช่นเดียวกับพรชีวิต นอกจากความสวยแล้ว เธอยังมีเสน่ห์ด้วยสติปัญญา และความฉลาดที่ทำให้เธอได้รับทุนจากรัฐบาลอิตาลี เพื่อศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขามนุษยศาสตร์และปรัชญา ที่มหาวิทยาลัยแห่งโรม เธอสนิทกับพรชีวิตผู้เป็นน้องสาวมาก เพราะทั้งคู่อาศัยอยู่ด้วยกันตั้งแต่เด็ก และด้วยอายุที่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้สามารถเปิดใจคุยกันได้ทุกเรื่อง

พรชีวิตพบสถานภาพและบทบาท 3 สถานภาพ ได้แก่ สถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด สถานภาพและบทบาททางครอบครัว และสถานภาพและบทบาททางสังคม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 สถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด

3.1.1 สถานภาพและบทบาทพี่สาว

“ชีวา”
“จู้ ๆ เตี้ยวห้องข้าง ๆ ก็ตกใจหมด” พรชีวาปราม แต่รอยยิ้มกว้างและกิริยาทางแขนรับร่างที่กระโดดเข้ามา กอดบ่งบอกว่าดีใจมากเช่นกัน
“มาได้ยังไง! ไหนว่าจะมามะรีนนี่”
“ก็สอบเสร็จวันนี้ เลยมาเซอร์ไพรส์ชีวันไง” พรชีวาเหลือบไปมองชิมิโอเน่ แล้วเอ่ยเป็นภาษาอิตาลี “ต้องขอบคุณชิมิโอเน่ที่ช่วยพาขึ้นมาเซอร์ไพรส์”
(หน้า 27)

จากตัวอย่างข้อความข้างต้นจะเห็นว่าตัวละคร “พรชีวา” มีสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด คือ ความเป็นพี่สาว โดยบทบาทความเป็นพี่สาวที่ใจดี อยากทำให้น้องสาวมีความสุข ดังจะเห็นได้จากการที่พรชีวาบอกพรชีวันว่าอย่าเสียดัง เตี้ยวข้างห้องตกใจ พร้อมยิ้มและกางแขนรอพรชีวันให้เข้ามากอด พร้อมตอบคำถามที่พรชีวันถามเพื่อให้น้องสาวคลายความเป็นห่วง ซึ่งเมื่อพรชีวาสอบเสร็จก็รีบมาหาน้องสาวทันที อีกทั้งยังคิดแผนเซอร์ไพรส์น้องสาวไว้ เพื่อให้น้องสาวมีความสุข สถานภาพและบทบาทนี้ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่สนิทสนมกันของพี่น้อง

3.1.2 สถานภาพและบทบาทหลานสาว

“ดิฉันมาราบขอขมาคุณทวดอ่อนค๊ะ ที่ดิฉันต้องกลับประเทศไทยก่อนจะสำเร็จปริญญาโทตั้งที่คุณทวดอวยพรไว้ตอนที่ดิฉันจะเดินทาง”
“แล้วทำไมถึงรีบกลับมาละ มาแค่ชั่วคราวหรือว่าถาวร”
“ดิฉันได้พักการเรียนเอาไว้ค๊ะ เหตุเพราะว่า...ดิฉันได้ตั้งครรภ์”
(หน้า 327)

จากตัวอย่างข้อความข้างต้นจะเห็นว่าตัวละคร “พรชีวา” มีสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด คือ ความเป็นหลานสาว โดยบทบาทความเป็นหลานที่รู้สึกผิดกับสิ่งที่ตนเองกระทำผิดพลาด ดังจะเห็นได้จากการที่พรชีวาขอขมาคุณทวดอ่อน ที่เธอยังศึกษาไม่จบแต่กลับมาเมืองไทยเสียก่อน ด้วยเหตุผลที่ว่าเธอตั้งครรภ์ สถานภาพและบทบาทนี้ทำให้เห็นถึงความจริงใจ ความเด็ดเดี่ยวในการพูดความจริงต่อญาติผู้ใหญ่ คือ คุณทวดอ่อน

3.2 สถานภาพและบทบาททางครอบครัว

พบเพียงสถานภาพและบทบาทมารดา ดังตัวอย่าง

“อ้าว...แล้วที่ว่าเขารับเป็นพ่อของยายหนูดา”
“ไม่จำเป็นต้องมีใครรับเป็นพ่อ ชื่อในใบเกิดไม่สำคัญ แค่พี่รู้ว่าดาดคือพ่อของหนูดา และอีกหน่อยพี่ก็จะบอกให้ยายหนูดาารู้เหมือนกัน”
(หน้า 347)

จากตัวอย่างข้อความข้างต้นจะเห็นว่าตัวละคร “พรชีวา” มีสถานภาพและบทบาททางครอบครัว คือ ความเป็นมารดา โดยบทบาทความเป็นมารดาที่เข้มแข็ง สามารถก้าวผ่านเรื่องที่เลวร้ายมาได้ ดังจะเห็นได้จากกรที่เธอสูญเสียพ่อของลูกไป แต่เธอก็ไม่คิดจะปิดบังลูกว่าพ่อของลูกคือใคร แม้ว่าเธอเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวแต่เธอก็รักลูก และไม่ต้องการให้ใครมารับเป็นพ่อของลูกแทน สถานภาพและบทบาทนี้ทำให้เห็นถึงความรักในฐานของมารดาที่มีต่อลูก

3.3 สถานภาพและบทบาททางสังคม

พบเพียงสถานภาพและบทบาทการเป็นนักศึกษา ดังตัวอย่าง

“ดารา พรชีวา ทางนี้”
ปรียาสนิทสนมคุ้นเคยกันดีกับนักศึกษาที่มาช่วยงาน โดยเฉพาะกับดาราที่มาบ่อยกว่าใคร
หลังจากปล่อยให้ชีวิตนั้นแนะนำวีสนให้ปรีयरู้จักเป็นที่เรียบร้อย ดาราก็รีบอาสา
“พี่ปรียาจะให้ช่วยอะไรตรงไหนบอกได้เลยนะคะ ดาราดูแลน้ำกับอาหารว่างให้เหมือนเดิมก็ได้ค่ะ”
ชีวิตนั้นก็ยิ้มแทบไม่อยู่ นี่คือเหตุผลว่า ดารามาช่วยงานสถานทูตที่เรถึงได้มีขนมใส่ถุงกลับบ้านเต็มไม้เต็มมือทุกครั้ง
“เอาสิ ดาราไปช่วยดูแลน้ำกับของว่างนะ ส่วนคนที่เหลือ...พรชีวาแล้วกันพิมพ์ดีดใช้คอมพิวเตอร์คล่อง ไปช่วยตรงรับเอกสาร ส่วนที่เหลือใครพูดเก่ง ๆ ไปช่วยต้อนรับทางโน้น”
(หน้า 33)

จากตัวอย่างข้อความข้างต้นจะเห็นว่าตัวละคร “พรชีวา” มีสถานภาพและบทบาททางสังคม คือ ความเป็นนักเรียน โดยบทบาทความเป็นนักศึกษาที่มีจิตอาสา มีความสามารถ และเป็นที่ไว้วางใจของผู้ใหญ่ ดังจะเห็นได้จากการที่ปรียามอบหมายหน้าที่ให้พรชีวารับผิดชอบ ด้วยเพราะเห็นว่าพรชีวาพิมพ์ดีดใช้คอมพิวเตอร์คล่อง จึงให้ไปช่วยตรงรับเอกสาร สถานภาพและบทบาทนี้ทำให้เห็นถึงความไว้วางใจของผู้ใหญ่ต่อนักศึกษาคนหนึ่งจึงมอบหมายงานให้ทำ

4. คุณทวดอ่อน

คุณทวดอ่อน หรือคุณอ่อน หญิงสูงวัยอายุประมาณ 60-68 ปี เป็นพี่น้องกับพระองค์เจ้าวิภาวดี จุฑาทิพย์ และ หม่อมเอียด จุฑาทิพย์ คุณทวดอ่อนเป็นคนตรงไปตรงมา ชอบดีแต่คนอื่นที่รู้น้อยกว่าตนเอง ชอบเล่นไพ่ เป็นคนที่รักและ คอยช่วยเหลือหลาน ๆ อยู่เสมอ

“ฉันก็ไม่ต้องวางแผนเรื่องกามเทพอะไรให้ลำบากตั้งแต่แรก”

“แต่ถ้าคุณทวดไม่สั่งชีวิตให้เป็นกามเทพ บางทีผมอาจจะไม่ได้เห็นฤทธิ์ของชีวิตจนลงเอยอย่างนี้ก็ได้นะ ครับ ผมต้องกราบขอพระคุณคุณทวดอ่อนต่างหาก”

คุณทวดอ่อนพยักหน้ายิ้มปลื้มปริ่มกับคำชม

(หน้า 353)

คุณทวดอ่อนพบสถานภาพและบทบาท 1 สถานภาพ ได้แก่ สถานภาพและบทบาททางครอบครัว ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

จากตัวอย่างข้อความข้างต้นจะเห็นว่าตัวละคร “คุณทวดอ่อน” มีสถานภาพและบทบาททางครอบครัว คือ ความเป็นทวด โดยบทบาทความเป็นทวดที่รักหลาน อยากให้หลานมีคู่ครองที่ดี ดังจะเห็นได้จากการที่พูดถึงเรื่องการวางแผนชีวิต สถานภาพและบทบาทนี้ทำให้เห็นถึงความรัก ความห่วงใย และความสนิทสนมของคุณทวดกับหลาน

สรุปและอภิปรายผล

สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญในนวนิยายเรื่อง “พรชีวิต” แบ่งออกเป็น 3 สถานภาพและบทบาท คือ สถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด สถานภาพและบทบาททางครอบครัว และสถานภาพและบทบาททางสังคม ดังนี้

1. สถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด เป็นสถานภาพที่มีติดตัวมาตั้งอยู่ในครรภ์มารดา ซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เป็นสถานภาพที่มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือด และทุกคนจะได้รับสถานภาพเป็นบุตรของบิดามารดา เป็นพี่น้อง หลาน เป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทย เดิมโตมาในครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดา ตัวละครทุกตัวได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว แต่ยังเป็นลูกที่ไร้เดียงสา เชื่อฟังบิดามารดา ตัวละครที่มีสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิดมี 3 คน ได้แก่ พรชีวิต หม่อมหลวงสรุจ และพรชีวิต ดังนี้

1.1 สถานภาพและบทบาทบุตรสาว มีจำนวน 1 คน ได้แก่ พรชีวิต ตัวละครมีความสนิทสนมกับครอบครัว และเป็นที่รักของคนในครอบครัว อีกทั้งบิดามารดาให้ความรักและความอบอุ่นอย่างสมบูรณ์ สนับสนุนให้บุตรสาวมีอนาคตที่ดี จึงทำให้ตัวละครแสดงบทบาทของบุตรสาวที่เชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดา มีความกตัญญู มีสัมมาคารวะ ขยันหมั่นเพียร ตั้งใจเล่าเรียน อีกทั้งยังมีความรู้ ความสามารถ จึงทำให้ได้ไปเรียนต่อปริญญาตรีที่ประเทศอิตาลี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจตนิพิฐ ท้าวแก้ว (2559) ศึกษาเรื่อง สถานภาพและบทบาทตัวละครหญิง ในนวนิยายของพงศกร กล่าวไว้ว่า บทบาทการเป็นลูกพบว่าตัวละครเอกหญิงทุกตัวทำหน้าที่ลูกที่ดีโดยการ เชื่อฟังพ่อแม่ ตั้งใจเล่าเรียน แบ่งเบาภาระพ่อแม่ และสร้างภาคภูมิใจให้แก่พ่อแม่

1.2 สถานภาพและบทบาทพี่สาว มีจำนวน 1 คน ได้แก่ พรชีวิต ตัวละครมีความรัก ความใส่ใจ ความห่วงใย และปฏิบัติตัวต่อน้องสาวด้วยความจริงใจ อีกทั้งยังมีความเชื่อใจ คอยดูแล คอยสังเกตอารมณ์ของน้องสาวอยู่ตลอดเวลา

1.3 สถานภาพและบทบาทนางสาว มีจำนวน 1 คน ได้แก่ พรชิววัน ตัวละครมีความรัก ความใส่ใจ ความห่วงใย และปฏิบัติตัวต่อพี่สาวด้วยความจริงใจ มีความเชื่อใจ และเคารพการกระทำของพี่สาว อีกทั้งยังตัวละครยังแสดงให้เห็นถึงบทบาทของนางสาวที่รักษาสัญญา รักษาคำพูด คอยดูแลเอาใจใส่ผู้เป็นพี่อยู่เสมอ

1.4 สถานภาพและบทบาทหลานชาย มีจำนวน 1 คน ได้แก่ หม่อมหลวงสรุจ ตัวละครนี้มีพื้นฐานความเป็นอยู่ทางบ้านที่ดี มีฐานะมั่นคง มีคุณพ่อที่อดีตเคยเป็นเอกอัครราชทูตหลายประเทศ จึงได้รับการปลูกฝังในสิ่งที่ดีงาม และได้รับการเลี้ยงดูมาอย่างดี บิดามารดา และคุณทวดให้ความรักและความอบอุ่นอย่างสมบูรณ์ ทำให้ตัวละครมีบทบาทของผู้ที่มีกิจกรรมายทหรือเรียบร้อย สุขุม นุ่มลึก ปฏิบัติตนถูกต้องตามกาลเทศะ อีกทั้งยังมีความสนิทสนมกับคุณทวดอย่างมาก

1.5 สถานภาพและบทบาทหลานสาว มีจำนวน 2 คน ได้แก่ พรชิววัน และพรชิวา ตัวละครมีความสนิทสนมกับคุณทวด สำหรับตัวละครพรชิววัน คุณทวดเป็นผู้อุปการะส่งไปศึกษาต่อที่ประเทศอิตาลี ส่วนตัวละครพรชิวา คุณทวดได้หมายปองหวังจะได้มาเป็นหลานสะใภ้ ตัวละครทั้ง 2 เป็นผู้ที่มีมารยาท สัมมาคารวะ นอบน้อมถ่อมตน สุภาพ พุดจาไพเราะ เพราะได้รับการเลี้ยงดู และอบรมสั่งสอนจากคุณทวด ทำให้เป็นหลานที่คุณทวดรักมาก

2. สถานภาพและบทบาททางครอบครัว เป็นสถานภาพที่มีความเกี่ยวพันกันในครอบครัวซึ่งบุคคลนั้น ๆ มีสถานภาพเป็นบิดามารดา และมีสถานภาพที่เกี่ยวกับการสมรส เช่น สถานภาพการเป็นสามีภรรยา อันสืบเนื่องมาจากสถานภาพทางครอบครัว ตัวละครที่มีสถานภาพและบทบาททางครอบครัวมี 4 คน ได้แก่ พรชิววัน หม่อมหลวงสรุจ พรชิวา และคุณทวดอ่อน ดังนี้

2.1 สถานภาพและบทบาทคู่รัก มีจำนวน 2 คน ได้แก่ พรชิววัน และหม่อมหลวงสรุจ ตัวละครทั้งสองแสดงบทบาทที่จริงใจ รักและมั่นคงกับความรู้สึกของตัวเองเป็นอย่างมาก ตัวละครฝ่ายชายยังแสดงบทบาทคู่รักที่ชัดเจน โดยการให้บิดามารดาไปสู่ขอหญิงสาวที่ตนรักจากบิดามารดาของฝ่ายหญิง ทั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความรักที่มั่นคง ความอดทนและการรอคอยหญิงสาวผู้เป็นที่รักเพียงคนเดียว

2.2 สถานภาพและบทบาทมารดา มีจำนวน 1 คน ได้แก่ พรชิวา ตัวละครนี้เป็นคุณแม่เลี้ยงเดี่ยว ที่ไม่ต้องการให้ใครมารับเป็นพ่อ อีกทั้งยังเป็นมารดาที่จริงใจต่อลูก ดูแลลูกอย่างดี

2.3 สถานภาพและบทบาททวด มีจำนวน 1 คน ได้แก่ คุณทวดอ่อน ตัวละครนี้มีความรักและเอ็นดูหลาน ๆ อีกทั้งยังเป็นผู้อุปการะหลานสาวให้ไปศึกษาต่อระดับปริญญาตรีที่ประเทศอิตาลี นอกจากนี้ยังแสดงบทบาททวด โดยสนับสนุนให้หลานชายมีแฟนที่ดี และมีครอบครัวที่ดี

3. สถานภาพและบทบาททางสังคม เป็นสถานภาพที่มีความเกี่ยวเนื่องกับตำแหน่ง หรือหน้าที่ทางสังคม ตำแหน่งด้านการทำงาน เช่น เลขานุการเอก นักศึกษา ครู แพทย์ ตัวละครที่มีสถานภาพและบทบาททางสังคมมี 3 คน ได้แก่ พรชิววัน หม่อมหลวงสรุจ และพรชิวา ดังนี้

3.1 สถานภาพและบทบาทเลขานุการเอก มีจำนวน 1 คน ได้แก่ หม่อมหลวงสรุจ ตัวละครนี้มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้ช่วยที่มีวาจาคมคายจึงเป็นที่เคารพและน่าเชื่อถือต่อคนรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นบิดามารดา คุณทวด เพื่อนหรือเลขาที่ทำงาน และเป็นคนมีความรู้ มีปัญญาที่ดี ด้วยความสามารถที่มากล้น จึงได้เข้าสู่ตำแหน่งเลขานุการเอกประจำสถานทูตไทยในกรุงโรม

3.2 สถานภาพและบทบาทการเป็นนักศึกษา มีจำนวน 2 คน ได้แก่ พรชิววัน และพรชิวา ตัวละครทั้งสองเป็นนักศึกษาที่มีความสามารถ มีจิตอาสา จิตใจที่เมตตา คอยช่วยเหลืองานสังคม และสถานทูตอยู่เป็นประจำ จึงทำให้เป็นที่รู้จักของคนในสถานทูต

จากการศึกษา สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญในนวนิยายเรื่อง “พรชีวิตน์” ผู้เขียนได้นำเสนอ สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญ โดยแบ่งออกเป็น 3 สถานภาพและบทบาท คือ สถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด สถานภาพและบทบาททางครอบครัว และสถานภาพและบทบาททางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี เจริญดี และอรจิรา อัจฉริยะไพบูลย์ (2563) ศึกษาเรื่อง สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องบุพเพสันนิวาส และพรหมลิขิต ของรอมแพง พบว่า สถานภาพตัวละครสำคัญปรากฏ 3 สถานภาพ ได้แก่ สถานภาพมาโดยกำเนิด สถานภาพทางครอบครัว และสถานภาพทางสังคมซึ่งสถานภาพเหล่านี้มีการแบ่งแยกสถานภาพให้เห็นอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังพบว่ารอมแพงได้นำเสนอตัวละครสำคัญให้มีสถานภาพและบทบาทเป็นไปตามแบบที่สังคมไทยในปัจจุบันพึงประสงค์ คือ ตัวละครสำคัญฝ่ายชายเป็นภาพแทนของผู้ชายในสังคมไทยที่มีความเป็นสุภาพบุรุษ มีความเพียบพร้อมทางด้านบุคลิกภาพภายนอก อุปนิสัยใจคอ ความรู้ความสามารถ และฐานะทางสังคม ส่วนตัวละครสำคัญฝ่ายหญิงเป็นภาพแทนของผู้หญิงในสังคมไทยที่มีความเป็นสุภาพสตรี มีกิริยามารยาทเรียบร้อย เก่งงานบ้านงานเรือน ยิ่งไปกว่านั้นยังมีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี จะเห็นได้ว่ารอมแพงนำเสนอความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชายผ่านตัวละครสำคัญในนวนิยาย จากการศึกษา สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญในนวนิยายเรื่อง “พรชีวิตน์” ผู้เขียนได้นำเสนอ สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญ โดยแบ่งออกเป็น 3 สถานภาพและบทบาท คือ สถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด สถานภาพและบทบาททางครอบครัว และสถานภาพและบทบาททางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี เจริญดี และอรจิรา อัจฉริยะไพบูลย์ (2563) ศึกษาเรื่อง สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องบุพเพสันนิวาส และพรหมลิขิต ของรอมแพง พบว่า สถานภาพตัวละครสำคัญปรากฏ 3 สถานภาพ ได้แก่ สถานภาพมาโดยกำเนิด สถานภาพทางครอบครัว และสถานภาพทางสังคมซึ่งสถานภาพเหล่านี้มีการแบ่งแยกสถานภาพได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังพบว่ารอมแพงได้นำเสนอตัวละครสำคัญให้มีสถานภาพและบทบาทเป็นไปตามแบบที่สังคมไทยในปัจจุบันที่พึงประสงค์ คือ ตัวละครสำคัญฝ่ายชายเป็นภาพแทนของผู้ชายในสังคมไทยที่มีความเป็นสุภาพบุรุษ ซึ่งประกอบไปด้วยความเพียบพร้อมทางด้านบุคลิกภาพภายนอก อุปนิสัยใจคอ ความรู้ความสามารถ และฐานะทางสังคม ส่วนตัวละครสำคัญฝ่ายหญิงนั้นเป็นภาพแทนของผู้หญิงในสังคมไทยที่มีความเป็นสุภาพสตรี มีกิริยามารยาทเรียบร้อย เก่งงานบ้านงานเรือน ยิ่งไปกว่านั้นยังมีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

จะเห็นได้ว่ารอมแพงนำเสนอความเท่าเทียมกันระหว่างบุรุษและสตรีผ่านตัวละครสำคัญในนวนิยายทั้งสองเรื่องนี้ได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสมอีกด้วย อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเจตนิพิฐ ท้าวแก้ว (๒๕๕๙) ศึกษาเรื่อง สถานภาพและบทบาทตัวละครหญิง ในนวนิยายของพงศกร พบว่า สภาพสังคมไทยปัจจุบันเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลง สถานภาพและบทบาทของตัวละครหญิง ซึ่งพงศกรได้นำเสนอตัวละครหญิงในมุมมองนักเขียนชาย พบว่า สถานภาพที่ปรากฏในตัวละครหญิง ได้แก่ สถานภาพที่มีมาแต่กำเนิด เช่น เพศหญิง มีสัญชาติไทยอายุประมาณ ๒๒ - ๓๕ ปีและสถานภาพที่ได้มาภายหลัง ได้แก่ สถานภาพทางการศึกษา สถานภาพสมรสและสถานภาพทางการประกอบอาชีพ ซึ่งตัวละครหญิงส่วนใหญ่ มีสถานภาพโสด พบเพียงบางตัวละครที่ได้หมั้นหมายแต่สุดท้ายก็เลิกราไปโดยยังไม่ได้เข้าสู่พิธีสมรส และมีเพียง ๑ ตัวละครที่ได้แต่งงานในวัยสามสิบปี ส่วนทางด้านครอบครัวของตัวละครหญิง พบว่า ตัวละครส่วนใหญ่อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น และมีเพียงตัวละครบางตัวที่เป็นลูกกำพร้า ถึงแม้ว่าสถานภาพทางครอบครัวจะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาล่าเรียนและการทำงานของตัวละครบ้าง แต่ตัวละครหญิงมีความสามารถทัดเทียมบุรุษและแสวงหาโอกาสในการศึกษา ตัวละครเอกหญิงทุกตัวจึงมุ่งมั่นตั้งใจศึกษาล่าเรียน ทำให้ตัวละครหญิงของพงศกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมีตัวละครบางตัวได้ศึกษาต่อจบจนปริญญาเอก เมื่อจบการศึกษาตัวละครทุกตัวมีอาชีพที่หลากหลายตรงตามความถนัดและตรงตามการศึกษาที่ตัวละครได้ล่าเรียนมา ในด้านบทบาทของตัวละครหญิง พบว่า ตัวละครเอกหญิงทุกตัวทำหน้าที่ลูกที่ดี โดยการเชื่อฟังพ่อแม่ ตั้งใจเล่า

เรียน มีหน้าที่การงานที่ดีสร้างความภาคภูมิใจให้แก่พ่อแม่ และสามารถแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ได้ ส่วนทางด้านบทบาทการสมรส พบว่ามีเพียง ๑ ตัวละครเท่านั้น ที่ได้เข้าพิธีแต่งงานซึ่งตัวละครหญิงก็ได้ประพฤติตนตามสถานภาพและบทบาทภรรยาที่ดีของสามี ส่วนตัวละครอื่น ๆ อยู่ในสถานภาพโสด แต่ก็ยังมีคนรักและคาดว่าจะสมรสกันในอนาคต ทางด้าน บทบาทการประกอบอาชีพ พบว่าตัวละครเอกหญิงได้ประกอบอาชีพด้วยจรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่องานและเป็นผู้หญิงเก่งมีความสามารถ ดังนั้น สถานภาพและบทบาทที่พบจึงมีความสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

จากการศึกษา สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญในนวนิยายเรื่อง “พรซีวัน” ร่มแก้วได้นำเสนอสถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญฝ่ายชาย ที่ทำให้เห็นลักษณะของผู้ชายที่เป็นสุภาพบุรุษที่เพียบพร้อมทั้งด้านฐานะ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่การงาน และความสุขภาพ สุขุม และเป็นคนรักเดียวใจเดียว ตัวละครฝ่ายหญิงที่มีจิตใจเมตตา มีความกล้าหาญ เก่ง มีทักษะการแก้ปัญหาหรือวิธีการใช้ชีวิต จึงกล่าวได้ว่า ร่มแก้วเป็นนักเขียนนวนิยายที่สามารถนำเสนอสถานภาพและบทบาทตัวละครผ่านตัวละครสำคัญทั้ง 4 ตัว ได้แก่ พรซีวัน หม่อมหลวงสรุจ พรซีวา และคุณทวดอ่อน ได้อย่างน่าสนใจ และน่าติดตามว่า หม่อมหลวงสรุจ และพรซีวัน จะฟันฝ่าคำสั่งของคุณทวดอ่อนได้อย่างไร ภาพในนวนิยายเรื่องนี้อาจเป็นเพียงภาพในจินตนา เป็นภาพแห่งความสุขสมหวังในความรักของหนุ่มสาวที่พยายามหลีกเลี่ยงหนีกฎเกณฑ์หรือคำสั่งที่ผู้ใหญ่นำมาบังคับไว้ และแสดงให้เห็นค่านิยมเมื่อครั้งอดีตที่ผู้ใหญ่มักทำหน้าที่เลือกคู่ชีวิตให้แก่ลูกหลาน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำองค์ความรู้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจตัวละคร รวมถึงทำความเข้าใจชีวิตของผู้คนที่เกิดขึ้นจริงในสังคม เพราะตัวละครจากงานเขียนมักรังสรรค์มาจากเค้าโครงเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในสังคม
2. ควรมีการศึกษานวนิยายเรื่องอื่น ๆ ของร่มแก้วว่าสถานภาพและบทบาทของตัวละครเป็นอย่างไร เพื่อจะให้เห็นแนวคิดในการกำหนดตัวละครของร่มแก้วที่ชัดเจนขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เจตนิพิฐ ท้าวแก้ว. (2559). *สถานภาพและบทบาทตัวละครหญิง ในนวนิยายของพงศกร. หลักสูตรศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต*
สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. [ออนไลน์], เข้าถึงจาก:
<http://www.graduate.cmru.ac.th/>.pdf. (2565, 15 พฤศจิกายน).
- ทัศนีย์ ทองสว่าง. (2549). *สังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ร่มแก้ว, นามปากกา. (2565). *พรชีวัน*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- รื่นฤทัย สัจจพันธ์. (2534). *ตัวละครหญิงในวรรณคดีไทยสมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 1893 - 2394)*.
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำไพ หมื่นสิทธิ. (2553). *มนุษย์กับสังคม*. กรุงเทพฯ: ทริบเพ็ล เอ็ดดูเคชั่น.
- อัญชลี เจริญดี และอรจิรา อัจฉริย์ไพบูลย์. (2563). *สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง*
บุพเพสันนิวาส และพรหมลิขิต ของรอมแพง. วารสารมังรายสาร สถาบันภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 47(2), 47-66. [ออนไลน์], เข้าถึงจาก: <https://ex.php/mrsj/article/view/246318/167936> 2565, 15 พฤศจิกายน).